

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	18

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4
Tablo 5:Ek Bütçe Oranı Yüzde 50'yi Geçen Bilimsel Araştırma Projeleri	13
Tablo 6:23.03.2021 Tarihli Yapı İşleri Daire Başkanlığı Muhammen Bedel Tespitine İlişkin Liste.....	14
Tablo 7:23.03.2021 Tarihli Muhammen Bedel Tespitlerinin Güncelleştirilmesine, Nihai Tahmini Bedelin Belirlenmesine ve İhale Satış Fiyatlarına İlişkin Taşınmaz Listesi	15

KISALTMALAR

KBS : Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
Yİ-ÜFE :Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Spor Toto Teşkilat Başkanlığından Şartlı Bağış Olarak Edinilen Tutarların Doğrudan Gelir Kaydedilmesi
2. Ekonomik Değer Taşıyan Veri Tabanı Güncelleştirmelerinin Haklar Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Genel Sarf Malzemelerinin Kullanıma Verilmeden Doğrudan Gider Kaydedilmesi
2. Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Öngörülen Ek Bütçe Sınırının Aşılması
3. Taşınmaz Satışlarına İlişkin Muhammen Bedel Tespitinin Hatalı Olarak Belirlenmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından alınan kararla, 31.07.1933'te kapatılan Darülfünun'un yerine 01.08.1933'te İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. Kamu İdaresinin bugünkü teşkilat yapısı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 18.03.1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanun'a göre oluşturulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İstanbul Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında

ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 17 fakülte, 14 enstitü, 2 yüksekokul, 2 meslek yüksekokulu ve 74 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yılsonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 10.092'dir. Üniversitede 234 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	952	83	1.035
Doçent	441	110	551
Doktor öğretim üyesi	628	135	763
Öğretim görevlisi	324	129	453
Araştırma görevlisi	1.053	471	1.524
35. Madde Kapsamındaki Personel	217	-	-
Toplam	3.615	928	4.326

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	910	1.496	2.406
Sağlık	1.047	1.655	2.702
Avukatlık	13	2	15
Eğitim-öğretim	3	2	5
Teknik	320	227	547
Yardımcı	294	871	1.165
Sözleşmeli	1.051	378	1.430
İşçi	2.459	324	2.783
Sanatçı	33	-	-
Sağlık Bakanlığı Personeli	347	-	-
Toplam	6.477	4.955	11.053

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan İstanbul Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.802.088.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 2.632.371.650,00 TL ödenek eklenmiş, 645.466.585,00 TL ödenek düşülmüş ve toplam ödenek 3.788.993.065,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %92,41'i olan 3.501.523.762,66 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	1.469.380.896,00	1.445.229.034,77	98,35
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	237.180.763,00	232.999.913,38	98,23
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	298.367.030,00	294.418.632,88	98,67
05 Cari Transferler	180.043.473,00	178.638.472,82	99,21
06 Sermaye Giderleri	1.604.020.903,00	1.350.237.708,81	84,17
Toplam	3.788.993.065,00	3.501.523.762,66	92,41

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 3.501.523.762,66 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %92,41'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.469.380.896,00 TL ödeneğin 1.445.229.034,77 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 237.180.763,00 TL ödeneğin 232.999.913,38 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 298.367.030,00 TL ödeneğin 294.418.632,88 TL'si, cari transferlerde 180.043.473,00 TL ödeneğin 178.638.472,82 TL'si, sermaye giderlerinde 1.604.020.903,00 TL ödeneğin 1.350.237.708,81 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 144.848.243,98 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.802.088.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 3.770.227.790,71 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	61.987.000,00	140.411.166,45	226,51
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.669.930.000,00	3.468.764.877,55	207,71
Diğer Gelirler	70.171.000,00	126.174.562,94	179,81
Sermaye Gelirleri	-	35.942.246,66	-
Toplam	1.802.088.000,00	3.771.292.853,60	209,27
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	1.065.062,89	-
Net Toplam	1.802.088.000,00	3.770.227.790,71	209,21

2022 yılında net 3.770.227.790,71 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 3.814.729.112,66 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.053.045,29 TL ve faaliyet gideri 3.233.301.909,71 TL olan Üniversite, 2022 yılını 580.374.157,66 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 2.116.468.826,92 TL, gider toplamı 1.998.826.991,91 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 117.641.835,01 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2022 yılı gelir toplamı 58.284.344,65 TL, gider toplamı 62.887.240,28 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 4.602.895,63 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 06.07.2001 tarih ve 24454 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile kurulan İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü İstanbul Teknokent AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 1.000.000,00 TL olup Üniversitenin %47 oranında ortaklığı bulunmaktadır

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama

standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tamamlanmış ve uygulamaya geçilmiştir. Ancak uygulamada yetersizlikler mevcuttur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare, iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından, iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmesine ilişkin çalışmalar tamamlanmış, uygulamaya geçilmiş ancak uygulamada yetersizlikler mevcuttur. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 10 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 7'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Spor Toto Teşkilat Başkanlığından Şartlı Bağış Olarak Edinilen Tutarların Doğrudan Gelir Kaydedilmesi

İstanbul Üniversitesi ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığı arasında yapılan şartlı bağış protokolü kapsamında edinilen tutarların, şart gerçekleşmediği halde gelir olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının işleyişini açıklayan 349'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında; muhasebe birimlerince şartlı bağış ve yardım olarak alınan tutarların ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ya da bu hesaba alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; nakden tahsil edilen tutarlar diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin işlemleri açıklayan 297'nci maddesinde; faaliyet dönemi sonuna kadar şart kılınan amaçlar çerçevesinde kullanıldıklarında gelirler hesabına aktarılmak üzere tahsil olunan şartlı bağış ve yardımların bu hesaba kaydedileceği ifade edilmektedir.

İstanbul Üniversitesi ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığı arasında 11.02.2020 tarihinde imzalanan protokolde; "Fatih İlçesi Beyazıt Meydanına Kütüphaneli Gençlik Merkezi Binası" yaptırılması amacı ve bu tesiste Spor Toto Teşkilat Başkanlığı reklamlarının 15 yıl süreyle yapılması şartıyla İstanbul Üniversitesine 50.413.642,10 TL ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Yapılan incelemede; Üniversite tarafından 2022 yılı içerisinde Spor Toto Teşkilat Başkanlığından 16.602.903,12 TL tutarında şartlı bağış tahsilatı yapıldığı ve bu tutarın tamamının 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği görülmüştür. Ancak tahsil edilen şartlı bağış tutarlarının gelir olarak kaydedilebilmesi, Üniversite tarafından kütüphaneli gençlik merkezinin inşa ettirilmesinden sonra her yıl Spor Toto Teşkilat Başkanlığı reklamının yapılması şartına bağlanmıştır. Protokol gereği Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından aktarılan tutarların ilgisine göre öncelikle dönem ayırıcı hesaplar olan 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmesi, binanın tamamlanmasından sonra her yıl için gerçekleşen reklam şartının yerine getirilmesi ve şartın yerine getirilen kısmı için 600 Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, inşaat alanında yer verilen geçici reklamın protokolde yer alan şartın gerçekleştirilmesi olarak değerlendirildiğini, bu nedenle aktarılan tutarların 600 Gelirler Hesabına kaydedildiğini belirtmişse de söz konusu protokol bina inşaatının tamamlanmasından sonra 15 yıl süre ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığının reklamlarının yapılmasını içerdiğinden geçici reklam gelirlerinin doğrudan 600 Gelirler Hesabında izlenmesi mümkün görülmemektedir.

Bu nedenlerle 2022 mali yılı içerisinde Spor Toto Teşkilat Başkanlığından tahsil edilen

16.602.903,12 TL tutarındaki şartlı bağış ve yardımın ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmesi ve gelirlerin ait oldukları yılın mali tablolarında görünmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Ekonomik Değer Taşıyan Veri Tabanı Güncelleştirmelerinin Haklar Hesabında İzlenmemesi

Üniversiteye kullanma ve yararlanma hakkı veya yetkisi veren bazı veri tabanı aboneliklerinin güncelleştirilmesine ilişkin alımların 260 Haklar Hesabında izlenmeyip doğrudan gider olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının işleyişini açıklayan 195'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, varsa kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya ilgili diğer hesaplara alacak, diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak olarak kaydedileceği belirtilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği (Sıra No:47)'nin "Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar" başlıklı 3'üncü maddesinde; 260 Haklar Hesabının amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar arasında yer aldığı ve Tebliğ'in 1 numaralı ekinde de bu hesaba %100 oranında amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Buna göre bilgisayar yazılımı, patent, lisans, elektronik sertifika gibi ekonomik değer taşıyan hakların, 260 Haklar Hesabında izlenmesi ve yıl sonlarında %100 amortisman ayrılması gerekmektedir. Ancak 2022 yılı içerisinde Üniversite tarafından yapılan 1.026.600,00 TL tutarındaki veri tabanı güncelleştirmelerine ilişkin alımların 260 Haklar Hesabında izlenmeyip doğrudan gider olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Kullanma ve yararlanma hakkı veren veri tabanına ilişkin güncelleştirmelerin mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 260 Haklar Hesabının ve 268 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının 1.026.600,00 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

Söz konusu tespit kurum tarafından 31.05.2023 tarih ve 11909 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Genel Sarf Malzemelerinin Kullanıma Verilmeden Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Yapılan ambar denetimlerinde bazı ambarlarda genel sarf malzemelerinin kullanıma verilmeden ambara anlık giriş çıkış yapılarak doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde; kamu idarelerince, bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu, taşınır kayıtlarının harcama birimleri itibariyle yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı, her bir kaydın belgeye dayanması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesinde ise; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hallerinde ise çıkış kaydı yapılacağı belirtilmiştir.

Yine Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 30'uncü maddesinde; 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin muhasebe birimine gönderilmeyeceği, bunun yerine genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibariyle, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin II' nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

Örnekleme olarak yapılan taşınır ambar denetimlerinde bazı ambarlarda tüketim malzemelerinin teslim alındığı ve giriş kayıtlarının yapıldığı tarihten hemen sonra çıkış kayıtlarının yapıldığı, KBS kayıtlarında tüketim ambarlarının "sıfır" (0) olarak görüldüğü ancak ambarlarda tüketim malzemesinin bulunduğu belirlenmiştir. Bu durum Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine aykırılık teşkil etmekte olup 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının kaydi durumu ile fiili durumu arasında uyumsuzluğa neden olmakta ve taşınırların

takibi ile muhafazasını güçleştirmektedir.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Tüketim malzemelerinin fiili durumu ile kayıtlı tutarları arasında ortaya çıkan bu uyumsuzluğun Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine uygun işlem tesis edilerek giderilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Öngörülen Ek Bütçe Sınırının Aşılması

Yükseköğretim kurumlarında yürütülen bilimsel araştırma projeleri için verilecek ek bütçenin, proje bütçesinin en fazla %50'si kadar olması gerekirken bazı bilimsel projelerin ek bütçesinin bu oranın üzerinde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Yükseköğretim kurumlarında yürütülen bilimsel araştırma proje tekliflerinin değerlendirilmesi, kabulü, desteklenmesi, bunlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi, izlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi, kamuoyuna duyurulması ve ilgili usul ve esaslar ile diğer hususlar, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir. Adı geçen Yönetmelik'in "Proje süresi ve bütçesi" başlıklı 9'uncu maddesi gereğince bilimsel araştırma projeleri için verilebilecek ek bütçe proje bütçesinin en fazla %50'si kadar olabilir. Ancak aşağıdaki Tablo 5'te belirtilen bilimsel araştırma projeleri için verilen ek bütçenin, ilgili proje bütçesinin %50 oranını geçtiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, COVID 19 ve döviz kurlarında meydana gelen dalgalanmalar nedeniyle fiyat farklılıklarının oluştuğunu, projelerin devamlılığı ve sonuçlandırılması için proje yürütücüsünün talebi doğrultusunda Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyon kararı ile ek bütçe sınırının aşılma zorunda kaldığını belirtmişlerse de Yönetmelik'in ilgili maddesi gereği ek bütçe için ön görülen sınır değer Komisyona Kararları ile aşılması mümkün görülmemektedir.

Sonuç olarak bilimsel araştırma projelerinin bütçelerinin, ek bütçe gerekliliği de göz önünde bulundurularak belirlenmesi, ek bütçe verilmesi durumunda ise %50 sınırına uyulması gerekmektedir.

Tablo 5:Ek Bütçe Oranı Yüzde 50'yi Geçen Bilimsel Araştırma Projeleri

Projenin adı	Birimi	Bütçesi (TL)	Ek bütçesi (TL)	Artış oranı (%)
Ayvalık Adaları Tabiat Parkı koralijen komünite yapıları ve izleme altyapısının kurulması	Su Bilimleri Fakültesi	59.852,96	40.000,00	67
Topolojik Mikroaygıtlarda Kuantum Optik Spin Değişimi	Fen Fakültesi	179.304,00	116.780,00	65
Elektronik transport mekanizmalarının incelenmesi	Fen Fakültesi	24.964,88	47.133,47	188
Efektif diyabet tedavisinin bilişsel fonksiyonlar incelenmesi	İstanbul Tıp Fakültesi	9.408,00	12.234,00	130
COVID19 hastalarında lokalize ve sistemik inflamatuvar yanıtın karakterize edilmesi	İstanbul Tıp Fakültesi	28.760,84	21.600,00	75
Marmara Denizi Pelajik Balıklarının Beslenme Ekolojisi	Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü	228.687,00	278.232,00	121
Kredi Kartı ve Banka Kartı Kullanımını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi	İktisat Fakültesi	34.999,82	20.002,00	57
Türk Fındık Corylus avellana L Çeşitlerinde Mikropropagasyon ve Agrobacterium spp ile İnfeksiyon Çalışmaları	Fen Fakültesi	25.000,00	24.999,52	99,9
Antidiyabetik İlaç Metforminin Schizosaccharomyces Pombe'de Gen Anlatım Profili Üzerine Etkisi	Fen Fakültesi	25.000,00	18.000,00	72
Dijital Asistanların Müşteri Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi	İktisat Fakültesi	19.751,08	17.700,00	89
Nigella sativa Linn tohumunun Legionella pneumophila üzerine antibakteriyel etkisinin belirlenmesi	Fen Fakültesi	25.719,89	21.000,00	81
Marmara Denizi ve İstanbul Boğazı'nda İlaç Kalıntılarının Belirlenmesi	Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü	209.291,86	191.776,00	92

BULGU 3: Taşınmaz Satışlarına İlişkin Muhammen Bedel Tespitinin Hatalı Olarak Belirlenmesi

Üniversite taşınmazlarının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında satılmasında, satışı gerçekleştirilen taşınmazlar için kullanılan muhammen bedellerin, yeniden belirlenmesi yerine hatalı olarak güncelleştirildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde; Bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Tahmin Edilen Bedel" başlıklı 9'uncu

maddesinde; Tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrak arasında saklanacağı belirtilmiştir.

İstanbul Üniversitesi ... İli ... İlçesi ... Mahallesi ... ada ... parsel sayılı taşınmazda bulunan Üniversiteye ait bağımsız bölümlerin satışına ilişkin olarak Yapı İşleri Daire Başkanlığı tarafından 23.03.2021 tarihinde değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Bu rapora dayalı olarak taşınmazların muhammen bedeli aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Tablo 6:23.03.2021 Tarihli Yapı İşleri Daire Başkanlığı Muhammen Bedel Tespitine İlişkin Liste

Sıra No	Kat	Bağımsız Bölüm	Muhammen Bedel (23.03.2021)
1	4	12	8.505.000,00
2	5	13	8.531.250,00
3	6	15	8.583.750,00
4	7	18	11.926.250,00

Üniversite tarafından söz konusu taşınmazların satışı için gerçekleştirilen 20.01.2022 ve 03.06.2022 tarihli ihalelerde, Bağımsız Bölüm 12, 13 ve 15'e ilişkin satışlar gerçekleştirilmiş olup bu tarihlerde yapılan satışlara konu muhammen bedeller 23.03.2021 tarihli Yapı İşleri Daire Başkanlığı tarafından tespit edilen muhammen bedellerin hatalı olarak güncelleştirilmesi ile oluşturulmuştur.

Tablo 7:23.03.2021 Tarihli Muhammen Bedel Tespitlerinin Güncelleştirilmesine, Nihai Tahmini Bedelin Belirlenmesine ve İhale Satış Fiyatlarına İlişkin Taşınmaz Listesi

Bağımsız Bölüm	23.03.2021 Tarihli Tahmini Bedel (TL) (A)	Güncelleme Ayı ve Endeksi (B)	Güncelleme Oranı C=(B)/1000	Güncellenen Tahmini Bedel D=(A)x C ve Güncellenme Tarihi	Piyasa Reel Rayiçleri Dikkate Alınarak İhale Öncesi İdarece Belirlenen ve İlgili İhalelerin İlanlarında Yer Verilen Nihai Tahmini Bedel	20.01.2022 ve 03.06.2022 Tarihli İhalelerde Oluşan Satış Fiyatı
12	8.505.000,00	Aralık(2021):1022,25	1,02225	8.694.236,00 (Aralık 2021)	9.500.000,00	9.600.000,00 (21.01.2022)
13	8.531.250,00	Nisan(2022):1423,27	1,42327	12.142.272,00 (Nisan 2022)	12.600.000,00	12.750.000,00 (03.06.2022)
15	8.583.750,00	Nisan(2022):1423,27	1,42327	12.216.993,00 (Nisan 2022)	13.216.000,00	13.250.000,00 (03.06.2022)

Tablo 7’de de görüldüğü üzere Üniversite tarafından Bağımsız Bölüm 12, 13 ve 15’e ilişkin tahmini bedellerin hesaplanmasında 23.03.2021 tarihli Yapı İşleri Daire Başkanlığı Değerleme Raporundaki tahmini bedeller esas alınmıştır. Değerleme Raporunda yer alan tahmini bedeller, Aralık ve Nisan ayı Yİ-ÜFE endekslerinin 1000 sayısına bölünmesi ile elde edilen güncelleme çarpanı ile güncellenmiş ve piyasa rayiçleri de güncellemeye dahil edilerek bir tahmini bedel oluşturulmuştur.

Şöyle ki; Bağımsız Bölüm 12 için; 23.03.2021 tarihli Yapı İşleri Daire Başkanlığı Değerleme Raporunda tahmini bedel olarak belirlenen 8.505.000,00 TL, Aralık ayı Yİ-ÜFE endeksi olan 1022,25 sayısının, 1000’e bölünmesi ile elde edilen 1,02225 güncelleme oranı ile çarpılarak, 8.694.236,00 TL güncellenen tahmini bedele ulaşıyor, sonrasında güncellenen bu tahmini bedele, piyasa koşulları ve reel rayiçler de dâhil edilerek nihai tahmini bedel olan 9.500.000,00 TL’ye ulaşılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu tahmini bedel hesaplanmasına ilişkin sınırları belirlemiş; tahmini bedelin hesaplanmasının idarelerce yapılacağı veya yaptırılacağı, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı belirtilmiş olup bu kapsamda Yİ-ÜFE ile güncelleme yapılacağına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Kaldı ki

Yİ-ÜFE ile güncelleme; güncelleme yapılacak aya ilişkin Yİ-ÜFE endeksinin, referans (başlangıç) alınan aya ilişkin Yİ-ÜFE endeksine oranlanması ile bulunan çarpanın güncellenecek tutar ile çarpılması sonucu bulunmaktadır. İdare tarafından referans ayı belirlenmeksizin doğrudan güncelleme ayına ilişkin endeksin 1000 sayısına bölünerek güncellenme oranı belirlenmesi, güncellenmenin de doğru bir şekilde gerçekleştirilmediğini göstermektedir.

Hem 20.01.2022 hem de 03.06.2022 tarihlerinde ilanlı kapalı teklif ihale yoluyla gerçekleştirilen taşınmaz satışlarına ilişkin muhammen bedellerin, 23.03.2021 tarihli Değerleme Raporunda yer alan tutarların, güncelleme ayına ilişkin belirlenen endeksin 1000 sayısına bölünerek oluşturulan güncelleme çarpanı ile belirlenmesi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında olan bir muhammen bedel tespiti olmayıp güncellenmek istenen tutarın da hatalı olarak belirlenmesine sebep olmaktadır.

Kamu idaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Buna göre Taşınmaz satışlarına ilişkin yapılacak tahmini bedel hesaplamalarında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre muhammen bedel tespit edilmesi, üzerinden zaman geçmiş ve artık piyasa koşullarını yansıtmadığı düşünülen muhammen bedellerin kullanılmaması, sonraki satışlarda kullanılmak istenen muhammen bedellerin güncellenmek yerine yeniden tespit ettirilmesinin piyasa koşullarını daha doğru olarak yansıtacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	18
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	21
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	21
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	22
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	22
6. DENETİM BULGULARI.....	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Hizmet Alımı Suretiyle Kiralanan Araçların Yıllar İtibariyle Sayıları ve Model Yılları	24
---	----

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Hizmet Alımı Suretiyle Edinilen Taşıtların Tasarruf Tedbirleri Genelgesi Kapsamında Kümülatif Olarak %20 Azaltılmaması ve Model Yılı Yeni Olmayan Araçlara Öncelik Verilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 10.03.2000 tarih ve 23989 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 05.03.2021 tarih ve 31414 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile değişikliğe uğramıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'nci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim Kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Klinik, poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde, insan, hayvan, bitki ve her türlü madde, malzeme üzerinde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney, tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hasta bakıcılık, bakım, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak, bu amaçla yataklıyataksız, sabit, geçici, gezici sağlık tesisleri, uygulama eczanesi, kreş ve gündüz bakım evleri işletmek ve sağlık bilimleri ile ilgili, eğitim programları düzenlemek, ilaç üreticilerinin çeşitli nedenlerle imha etmek istedikleri ilaçları, kimyasalları "1262 sayılı Kanuna" göre imha etmek bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

c) Birimlerin faaliyet alanı ile ilgili senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, reklam, ilan, yayın, röleve, restorasyon, radyo-TV dahil yayın faaliyetleri yapmak ve raporlar düzenlemek,

d) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikoloji, çevre kirliliği, insan sağlığı ile ilgili analiz ve danışmanlık yapmak ve raporlar düzenlemek,

e) Yetiştirilecek veya üretilecek her türlü bitkisel, hayvansal ve mineral nitelikte ürünlerle ilgili mal ve hizmet üretiminde bulunmak, etolonaj, tarla ve bahçe bitkilerinin muayenesi ile gerektiğinde bunların tedavisi, plan, proje teknik tarım araçlarının deneyleri, prototip yapımı ve benzeri ile bunlara ilişkin raporları düzenlemek, tarımsal sorunlara çözüm getirecek uygulamaya yönelik araştırmalar yapmak, elde edilen sonuçların yaygın ve etkin

kullanımını sağlamak, bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

g) Faaliyet alanı ve konularında bilgisayar teknolojisine dayalı yazılım, donanım, iletişim hizmetlerini (internet, web dahil) sunmak,

h) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

i) Her türlü ağaç, metal, çini, seramik, model, tasarım, denetim, mekanik deneyler, tekstil, dericilik, atölyeleri hizmetleri vermek, kalite kontrolü yapmak, her türlü mekanik elektrik ve elektronik makine ve cihazlarla ilgili bakım-onarım, proje ve üretim işlerini ifa etmek,

j) Beden eğitimi, spor ve antrenörlük alanında, seminer ve eğitim programları ve yarışmalar, eğitim semineri, antrenörlük programları düzenlemek ve organizasyon yapmak, bu amaçla ilgili spor tesislerini işletmek, turizm ve otelcilik ile ilgili eğitim programları düzenlemek ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 39'dur.

İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 2 işletme müdür yardımcısı, 15 idari memur ve 23 sürekli işçi hizmet vermektedir. Bunlardan 21'inin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü,

1 defterdar uzmanı ve 5 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 1.198.449.622,50 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider bütçesi ve gelir bütçesi 1.682.249.622,50 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 2.066.917.210,26 TL bütçe giderine karşılık 2.083.446.254,46 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 2.116.468.826,92 TL gelir elde edilmiş, 1.998.826.991,91 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 117.641.835,01 TL kâr ile tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hizmet Alımı Suretiyle Edinilen Taşıtların Tasarruf Tedbirleri Genelgesi Kapsamında Kümülatif Olarak %20 Azaltılmaması ve Model Yılı Yeni Olmayan Araçlara Öncelik Verilmemesi

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesine ilişkin gerçekleştirilen araç kiralamalarının yıllar itibariyle kümülatif olarak %20 azaltılmadığı ve kiralanan araçlara ilişkin ihale dokümanları üzerinde yapılan incelemede kiralınması istenilen araçların yeni araçlar olması istendiği görülmüştür.

30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı “Tasarruf Tedbirleri” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi’nin “Kapsam” başlıklı bölümünde; 01.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli (1), (2), (3) ve (4) sayılı cetveller kapsamındaki kamu idareleri ve bu idarelere bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları ile il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler, özelleştirme kapsam ve programına alınmış hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan özel hukuk hükümlerine tabi kuruluş, fonlar, döner sermayeler ve diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarının (Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği hariç) kendi bütçeleri veya tasarrufundaki diğer kaynaklardan yapacakları yurt içi ve yurt dışı harcamaları ile taşınır ve taşınmazlarının kullanılmasında bu tedbirler kapsamına uyacakları belirtilmiştir.

Genelge’nin “Resmi Taşıtların Edinilmesi ve Kullanılması” başlıklı bölümünde ise; kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet alımı suretiyle edinecekleri toplam taşıt sayısının kademeli olarak azaltılmasına ilişkin tedbirleri alacağı, bu kapsamda 2020 yılındaki taşıt sayılarını 2021 yılından başlamak üzere 2023 yılı sonuna kadar kümülatif olarak en az %20

oranında azaltacakları ifade edilmiştir.

Ayrıca Genelge'nin yine aynı bölümünde; taşıtların kullanım süresi ve maliyet analizleri dikkate alınarak en ekonomik yöntemle edinileceği, hizmet aracı olarak edinilecek taşıtlarda baz veya standart donanımlı, binek ve station wagon cinsi taşıtlarda 1600 cc ve altındaki motor hacimli, işletme maliyetleri düşük ve ekonomik olan taşıtların tercih edileceği belirtilmiştir. Ayrıca hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtlarda model yılı yeni olan araçlar yerine ekonomik olması durumunda binek ve station wagon cinsi taşıtlarda 10 yaşını, diğer taşıtlarda ise 15 yaşını doldurmamış olmak kaydıyla model yılı yeni olmayan araçlara öncelik verileceği belirtilmiştir.

Buna göre Genelge kapsamındaki idareler hizmet alımı suretiyle taşıt kiralamasına ilişkin olarak 2020 yılındaki kiralık araç sayıları esas alınarak, 2021 yılından başlamak üzere kiralık araç sayılarını kademeli olarak azaltıp, 2023 yılı sonuna gelindiğinde ise 2020 yılına göre kümülatif olarak en az %20 azaltmış olmaları gerekmektedir. Ayrıca kapsama dahil kamu idarelerince yapılacak Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Kiralamalarında yeni model araçlar yerine ekonomik olması durumunda model yılı yeni olmayan araçlara öncelik vermeleri gerekmektedir.

Tablo 1: Hizmet Alımı Suretiyle Kiralanan Araçların Yıllar İtibariyle Sayıları ve Model Yılları

İhale Tarihi	İhale Dönemi	İhaledeki Araç Sayısı	İhalede Öngörülen Model Yılı ve Kilometresi
18.04.2018	22.06.2018-21.06.2021	33	2018
07.04.2021	01.07.2021-30.06.2024	33	2020 (En fazla 30.000KM)
11.11.2022	01.01.2023-31.12.2025	31	2022 (En fazla 30.000KM)

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından 2018 yılında hizmet alımı suretiyle kiralanan araç sayısı 49'dur. Ancak 05.05.2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7141 sayılı Kanun ile İstanbul Üniversitesi'nin bazı fakülte, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokulları bu Üniversite'den ayrılarak İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa adıyla kurulan yeni üniversitenin çatısı altında faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu nedenle İstanbul Üniversitesi tarafından edinilen 49 araçtan 16'sı İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa'ya devredilmiş olup bu kapsamda İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından kullanılan araç sayısı 2020 yılı itibariyle 33'tür.

Buna göre İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından kiralanan ve 2020 yılında mevcut sayısı 33 olarak tespit edilen kiralık araçların kademeli olarak 2023 yılına kadar en az %20 oranında azaltması gerekirken; 2021 yılında yapılan araç kiralama ihalesinde 2020 yılında mevcut olan 33 araç sayısının korunarak ihaleye çıkıldığı ve Genelge sonrasında herhangi bir iş eksilişine gidilmediği, 2022 yılında yapılan araç kiralama ihalesinde ise 31 araç kiralandığı mevcut 33 araç sayısında %6 civarında bir azalışa gidildiği görülmüştür.

Ayrıca 2022 yılında yapılan araç kiralama ihalesinde önceki yıllarda gerçekleştirilen ihalelerdeki gibi araçların yeni model olması istenilmiş olup model yılı yeni olmayan araçlara fiyat dışı unsurlar kapsamında herhangi bir avantaj da sağlanmamıştır.

Kamu idaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve çalışmaların 2023 yılı sonuna kadar bitirilmesi planlandığı ifade edilmiştir.

Buna göre 2022-2025 yılları için idare tarafından gerçekleştirilen hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesi kapsamında kiralanan araçların sayısının 2021 yılında kademeli olarak azaltılmaması Genelge hükümlerine aykırılık teşkil etmekte olup 2023 yılı sonuna kadar en az %20 oranında araç sayısının azaltılması, ayrıca yeni yapılacak araç kiralama ihalelerinde ekonomik olması koşuluyla yeni olmayan araçlara öncelik verilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>